

RAPITEENIRI PEETERO ROJANKINATZINIRIRI IYEMIJANTZINKARITE

---

1 ¹Naaka Shimo Peetero jankinatzimiorri eerokapaeni noyemijantzinkaritepaeni. Naaka rotyaanantane wo Jesokirishito, nantziniri rirori oetarika ikowakaakinari. Tema amonkaatawakagaeyakan iameentee yaka rini Jesokirishito, riraga Owawijaakoeyakaerini. Tema rirotaki Tajorentsi. Rirotaki kameethaperotatsiri. ²Ari piyoteeyakirini, rootaki nokanantari osheki ineshironkateeyemini eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini.

Pikañaaperotya ashi poyiro pikameethatzi

³Ari roñaagakaero Tajorentsi rirotaki kameethaperotatsiri eejatzi eenitatis itajorenka, ikaemashiryanteeyakaerini aapatziyaari. Aririka aapatziyaari aritaki itajonkawenteeyakaen i akanteyye aani ajeeki eejatzi oshiyakotyari rirori akameethashiryanta yari. ⁴Osheki itajonkawenteeyakaen akimoshirewenteeyantyaaririni, rantakaeniro maawaeni ikantakaera. Ikashiyakae ramitakoeyeeni eero akowantawo antero kaari kameethatatsi jaka kipatsiki. Eejatzi ramitakoeyeeni akimiteeyantyaaririni rirori. Tee akimitari iroñaaka riraga theenkantsiri.

⁵Tema rantakaeniro Tajorentsi maawaeni iroka, rootaki okameetha tantari akañaaperotya kameetha ameentyaari Jesoshi. Aririka ameentyaari, roojatzi ari okameethatzi akameethathanaki. Aririka akameethat taki, okameethatzi eejatzi ayoperotanaki oetarika ikowakaakaeri. ⁶Aririka ayotaki oetarika ikowakaakaeri, okameethatzi eejatzi aamakowentya apaniroeni anantyaawori. Aririka aamakowentanakya, okameethatzi akyaryoo wentero ikowakaakaeri. Aririka akyaryoo wentero ikowakaakaeri, okameethatzi eejatzi oshiyakotyari Tajorentsi, antapiintziro okaatzi kameethatatsiri. ⁷Aririka oshiyakotyari Tajorentsi, antapiintziro okaatzi kameethatatsiri, okameethatzi eejatzi anintaperoeyanakirini maawaeni ayemijantzinkarite, eejatzi okameethatzi aneshironkateeyanakirini maawaeni atziri. ⁸Aririka pantaperoeyanakironi maawaeni iroka, ari osheki pantakiniri Awinkatharite Jesokirishito, eejatzi piyotaperotanakiri. ⁹Riraga kaari anteroni irokapaeni ikimiwitka kamampowaaktatsiri. Tema ipeyakotari osheki ranteeyawitakawoni kaari kameethatatsi paerani, omaanta Awinkatharite ineshironkaperotakiri,

rowameethashiryaakiri, ari tee ikenithashiriiro eejatzi kaari kameethatas-tati rantzimotawitakariri.

¹⁰Iroñaaka, noyemijantzinkarite, eero pikimitari riroripaeni inta pikyaaryoo-wentaperotero panteniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakimirini. Tema pikowaki piyote ikaemakimi Tajorentsi eejatzi riyoyaakimi. Aririka pantapiinta-kiro maawaeni iroka, eero pipakagaero paapatziyari Jesoshi. ¹¹Okantyaatakyra raantaneemiri janta jenokinta, janta ikantani ipinkathariwenantzi Awinka-tharite Jesokirishito: riraga owawijaakoeyakaerini.

**Eero pipeyakotziro iroka
nokantakimiri**

¹²Tee owakira pikemaeyakironi iroka nokantakimiri: piyotziteeyawoni, eejatzi pimatayitakironi kameetha. Omaanta okameethatzi eekiro niyaataty napiiteemiro eejatzi nokenkithashiryaakagaemiro. ¹³⁻¹⁴Riyotakaakina Awinkatharite Jesokirishito eero ojamanitzi nokamantyaari. Omaanta okameethatzi nokenkithashiryaakagaeyemironi roojatzi nokamantakya. ¹⁵Roojatzi nokamantaka, eero pipeyakotantawo, inta pikantyaani pikenkithashiryaapiintyaawo.

**Kameetha iyotagaeyakaeni
iñaani Tajorentsi**

¹⁶Tema nokamantteeyakimini iinja ipokae eejatzi Awinkatharite Jesokirishito, osheki ipinkatharentsitapaaki. Kyaaryo iroka nokantakimiri, tee nokamantashiteeyemironi naamaashiteeyakarini. Tema naakapaeni ñaaperoeyakiririni Jesoshi paerani ishipakiryaaki eejatzi itajonkantayitakini. ¹⁷⁻¹⁸Paerani riyatantakari Jesoshi tonkaariki, noyaatanakiri naaka eejatzi paashini apite riyotaanewo; noñaape-

roeyakirini ishipakiryaanaki, eejatzi nokemaeyawakirini Pawa Tajorentsi, riraga kameethaperotatsiri. Ikantzi: “Riotaki irika notyomi nonintapero-tziri, osheki noñaaperotakiri ikameethatzi”.

¹⁹Eejatzi eenitatsi iroñaaka rojankinatzeeyanarini riraga kamanantayitzirini iñaani Tajorentsi paerani: okyaaryooperotatzি. Okameethatzi pikenkithashiryaaperoeyeroni okaatzi rojankinatzি; tema iyotaatziimi piyote okyaaryooperotzirika okaatzi ryotaantziri paashinipaeni atziri. Okimitakawo oorentya tsiteniriki: eerorika oorenta, eero aminashita. Ari okameethatzi pikantyaani pikenkithashireyeroni Jankinarentsiper, roojatzi kitejiriki ipokantyaari Jesoshi; roojatzi ryotakaaperoeyemini Tajorentsi, okimitzimoeyemini okitejitaperotzi. ²⁰⁻²¹Nokowaki piyoperoeyeroni iroka: rowaga rojankinarini riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi okameethaperotaki. Tee riyotawitani irirapaeni, riraga paejatziiteni, kaari ashitawori rojankinari rirori; omaanta iyotagaeyakirini Ishire Tajorentsi, rootaki rojankinatantakawori iroka.

**Ikenithatakotziri
amatawitantatsiri**

2 ¹Eeniwitacha paerani kamanantayitzinkaritepaeni, omaanta ramatawita-gaanteeyirini; roojatzi ijeeki iroñaaka amatawiteeyemirini eerori. Riyotagaeyemironi theeyaantsi, itheeyakotaari Tajorentsi. Tema ayoteeyakini ikamawenteeyakaeni Jesoshi aateeyantyaarini jenokinta, omaanta ikante riraga amatawitantatsiri: “Eero apinkathatziri Jesoshi”. Rootaki kaari ojamanitanta rowashironkaaperoteri Tajorentsi. ²Eenitatsi osheki

eerokapaeni rirotaki oyaaterini: pikimityaari, tema pantayitzironi kaari kameethatatsi; rootaki itheenkantetyaawori Ñaagantsipero kenkithatakotziriri Jesokirishito. ³Osheki ramatawiteeyemini rioripaeni, riyotaashitayitemironi oetarikapaeni rayitantemiriri piyorkite. Paerani ikantzi Tajorents: "Aritaki nowashironkaaperoeyakirini riraga amatawiteeyeririni aapatziyarnari". Kyaaryo, eero ojamanitzi riyaateyeni paamariki kaari tsiwakanatatsini.

⁴Paerani riraga ronampiripaeni Tajorents ipiyathateeeyakarini, rantyatikironi kaari kameethatatsi. Rootaki rowashironkagaeyantakaririni, rookaeyakirini janta jaawiki janta otsitenitaprotzinta. Aritaki ijeekanaki rioripaeni janta, roojatzi ikantakowenantyaariri Jesokirishito iinja. ⁵Pamine, rowama-gaeyakirini Tajorents riraga atziripaeni paeraniperoroña. Tee ipinkathateeeyirini rirori, rootaki rotyaanantakanariri oonkawo agaeyakirini. Tektsi paashini rowawijaakote, apatziro Noe, itomi 3 eejatzi iinapaeni, ikaateeyini 8. Tema rirotaki kenkithatakagaeyawitakaririni atziripaeni, ikanteeyawitakarini okameethatzi pookero kaari kameethatatsi, pantero kameethatatsi. ⁶Eejatzi paeraniperoroña itagaeyakirini Tajorents maawaeni joroomajatzi, eejatzi maawaeni komoorajatzi; itagaeyakironi ipankopaeni, rowaagawo, maawaeni. Ootaka maawaeni. Okameethatzi iroñaaka akenkithashiryakoperotyaawo rantakiri Tajorents, ayoteeyantyaarini ari rowashironkagaeyakirini iinja maawaeni kaari pinkathatziriri. ⁷⁻⁸Ari ikameethashiryakini Rooteni; ijeekawitani janta Joroomaki, omaanta osheki rowashiretakotakari ijeekimoteeyakirini, iñaakiri, ikemiri ranteeyakironi oshekiperi kaari

kameethatatsi. Osheki ikenkithashiryaa-kotakari maawaeni kitejiri ikantzi: "Iitaka kaari raapatziyeeeyantarini Tajorents? Raapatziyarimi ari ijeekimi kameetha". Omaanta iñaakiri Tajorents ikameethaperotaki riraga Roote rootaki kaari itaantari inta rowawijaakotakiri. ⁹Ñaakiro, riyotaperotzi Tajorents rowawijaakoeyirini pinkathateeeyiririni, omaanta kaari ikimitantari theenkantsiri. Kyaaryo, rowashironkaeyeerini irirapaeni iroñaaka eejatzi ipokaerika ikantakowenanteeyaaririni, aritaki rotyaantakiri paamariki kaari tsiwakanatatsini. ¹⁰Aritaki rowashironkagaeyakirini maawaeni kowatsiri rantero kaari kameethatatsi antashitayitaworini ikowayitzirini rirori, omaanta rowashironkaaperoeyakirini riraga ñaaminthashitawori kaari rayi eejatzi riraga atziri rantatenkatawakaeyaani ishiramparinkaki eejatzi rowashironkaaperoeyakironi rowaga ñaaminthashitariri kaari ayi eejatzi rowaga tsinani antatenkatawakagaeyaani otsinaninkaki. Eejatzi rowashironkaaperoeyakirini riraga theenkiriri Awinkatharite eejatzi theenkiriri maawaeni jewatatsiri.

Tema osheki ikantakaaperotatyia riraga amatawitantsiri, ikantzimat-tziri jewatatsiripaeni eejatzi ronampiripaeni Tajorents. ¹¹Omaanta ijeekaeyini ronampiripaeni janta Awinkathariteki, omawitya oshekiperi ishintsitzi, tee ipiyatakotari riraga kantzimateeyiririni. ¹²Riraga amatawitantsiripaeni ikimiteeyakarini tsimeripaeni, tektsi riyote. Riraga tsimeri ijeekashiteeyaani inimoteeyakirini, roojatzi ikenteri atziri, chek, rowamayeri. Ikimiwitakari riraga theenkantsiri ikantzimatashitayawoni kaari riyotzi, rootaki ithonkantyaariri Tajorents. ¹³Kyaaryo iinja rashironkagaeyakaanyaani rirori, tema ikantzimatatakiri paashinipaeni eejatzi

ramatawitakiri. Riweshiryaawentashita-yitawoni rantero kaari kameethatatsi kitejiriki, omawitya iñaakiri paashini-paeni atziri. Kyaaryo rantzimoteemiro kaari kameethatatsi itsipatantakimiri rootaki itheenkantakimiri atziripaeni. Tee okameethatzi ranteeyirini rirori, omaanta rantakagaeyakimironi kaari kameethatatsi pikimiteeyantyaaririni eerori.¹⁴ Tema iñaawenaperoteeyawoni ishirontawo tsinanipaeni, ikantani rantapiintziro kaari kameethatatsi: tekatsi ikantero rookaero, ashi royiro. Rantakagaeyakirini kaari kenkithashireeroni kameetha kaari kameethatatsi. Ashi royiro iñaawenaperoteeyawoni ashaagawontsi. Kyaaryo riraga Tajorentsi rotyaanantyaariri rirori paamariki kaari tsiwakanitsini.¹⁵ Paerani ikemijantaperotaki kyaaryoo-perotatsiri omaanta iroñaaka rookakiro, rantashitayitawoni oetarikapaeni ikowakiri. Ikimiteeyakawoni rantakiri Waraamini, itomini Weyori. Ikenkithawitawoni paerani iñaani Tajorentsi, omaanta iñaawenaperotakawo ashaagawontsi. Ikowawitakani ipeyiri ashaagantzinkari. Rootaki ikimoshire-tantakari ipinatanteetariri ranantyaa-wori kaari kameethatatsi.¹⁶ Tee raapatziyaperotari Tajorentsi omaanta royaatakiri kowaentsiri ipinateri ashaagawontsi. Ari romapokashitakari iwoorote iñaanatakiri, kimitaka rirotakimi atziri. Tee Riyotzi Waraami riro ñaawaetakaakiriri Tajorentsi. Ikenkiperotakiri rompojantakariri, ipiyawaantetantakariri, roojatz iñaakiri ronampiri Tajorentsi rootaki osheki rotsikanatantanakariri, eejatzi osheki ikenkithashiryaanaka: tee ikenkithashiryaawitanaawo eejatzi ashaagawontsi.

¹⁷ Aririka pikeekakotero iña iyowaa-tantyaari tema pikowaperotaki ojeeki iña. Omaanta aririka opiryatakti, tema tee

okameethatzi, tekatsi paye iñaa. Ari riraga amatawitantsiri roshiyakawo piyanarite piryaaateentsiri iñaa: tee ikameethatzi. Osheki iñaawaetashita, wero, wero, wero, omaanta tekatsi ramitakotemi. Eejatzi ikimitawitakawo menkori, aririka piñaakiro amakiro tampyaa, pikenkithashireeya: “Opariyathee inkani”. Omaanta kimitawitaka amatawiwitakimi, teemaeta opariye. Eeniro ijekaperotantyaari rirori janta otsitenitaperotzinta riwetsikakiniriri Tajorentsi. Tema rootaki paamariki kaari tsiwakanitsini.¹⁸ Osheki ikantakaaperota eejatzi ikantapiintzi: “Naakiro, nantashita-yitakawoni oetarikapaeni nokowayitzirini”. Ari ramatawitayitzirini osheki owakira aapatziyawitakariri Jesoshi: owakira rookawitakawo kaari kameethatatsi rantayitzirini, omaanta rantakagaeri eejatzi.¹⁹ Ikanteeeyirini: “Tema irira Tajorentsi owawijaakotzimiri, tee pimatziro powawi-jaakotya apaniroeni. ¿Iitaka kaari panantawo oetarika pikowayitzirini? Tema ineshironkatakimikya, eero ikijawentzi-miro. Thame pikimitenaa naari”. Rootaki ikantayitawitarini, omaanta osheki ramatawitantzti. Tee imatziro rirori rantero oetarika ikowaki inta rantapiintziro kaari kameethatatsi. Tema piyotzi aririka ranaakoteetakae oetarika eero amatziro apaniroeni ookaero iroka.²⁰ Pamine, paerani riraga amatawitantsirsipaeni rantapiinteyawitawoni kaari kameethatatsi ranteeyironi maawaeni theenkantatsiri. Roojatzi ryotaakoteetakiri Awinkatharite Jesokirishito riraga Owawijaakotakaeri, ari ipakaawitakawo rantziro kaari kameethatatsiri. Roojatzi ipiyashitantaawo rantziri paerani. Iroñaaka tekatsi ikantya ipakantyaawori eejatzi rantayitzironi, rootaki osheki rowashironkaaperotantyaari.²¹ Naakiro, okameethawita eero riyoztimi riroripaeni ijeki kameetha. Tema iroñaaka tee ikoyi rantero okaatzi ikaminaakiriri Tajorentsi, omawitya okameethaperotaki;

rootaki tekassi okantya rawijakotantyaari.
2Ikanteetzini: “Riraga otsitzi roepiyeero iyamaankani, rowaawo”. Eejatzi ikanteetzini: “Atsipetashitakari akiweri chaancho, tema eejatzi ipiyanee rantaata-paero jampowatha”. Kyaaryootaki ikanteetziri. Aritaki ikimiteeyarini rirori riraga iyotakowitariri Jesoshi omaanta kaari aapatziyariri, ipiyakoteeyaaawo kaari kameethatatsi.

**Ikenkithatakotziri Jesoshi
ipokanteeyaari ikantawenteri atziri**

3 ¹⁻²Ari, noyemijantzinkarite, piyoteeyi yini nonintaperoevakimini. Paeraninente nitantakimiroi nojankinatakimo, nokenkithashiryakaakimiro rojankinatziniri riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi kameethashiretatsiri paerani. Eejatzi nokenkithashiryakaakimiro maawaeni ikaminaakaeri Awinkatharite, riraga owawijaakotakaeri. Roojatzi rotyaanteeyakinarini aapatziyakagaeylemireni. Iroñaaka napiiteemiro nojankinattee-miro pikenkithashiryakoperotantyaawori maawaeni okaatzi kameethatatsiri.

³Okameethatzi piyoteeyeni eerotzitarika ipokira Awinkatharite, ijeekera osheki theenkantatsiri, rantashitayijeempiyawoni oetarikapaenii ikowayitzirini rirori. Ishirontawenteeyarini Awinkatharite,
⁴ikanteeyeni: “¿Ikantzima Jesokirishito ari ipokae? Injii, injii, injii. ¿Itarika iroñaaka? Tema kamaki paerani. Eero ipokae. Paerani raamaawitakarini riraga itakaantaworini aapatziyariri roojatzi ikamaki, omaanta tee iiñiri, roojatzi iroñaaka. Paejatotaki paerani. ¿Piitzima eeroka ari piñaagaeri? Injii, injii, injii. Roojatzi okantani kipatsi, tee opaashinitzi”. Rootaki ikanteeyirini theenkantatsiri.

⁵Riyotaki itheeyashita, omaanta tee ikoyi ikenkithashireero rantayitakirini Tajorentsi. Paerani ikantaki rirori: “Otzimeeta jenoki, eejatzi otzimeeta kipatsi”, roojatzi

otzimantakari. Ari riwetsikakiro kipatsi, shitowanaki niyanki inkaareki, iroñaaka otapotakawo inkaare. ⁶Aritaki okantakari paerani, omaanta roojatzi rowashironka-gaeyakirini riraga atziri eejatzi piratsipaeni ikaateeyinira ijeekantakarira Noe paerani. Rootaki rowashironkaanteeyakaririni, tee ijeekaeyini kameetha. Ari opariyaki antawo inkani, oonkanaka maawaeni kipatsi, eejatzi ithonkaeyanakan theenkantatsiri.

⁷Eejatzi ikantzi Tajorentsi: “Iinja notayero jenoki eejatzi kipatsi, eejatzi notaakoeyerrini maawaeni jeekantawori”. Tema paerani ikantzini: “Niwetsikero kipatsi”, roojatzi otzimantakari. Iroñaaka ikantzi: “Iinja notagaero kipatsi”, tema eejatzi rantero. Kyaaryo tekiraata omonkaatyta itaanteeyawori, omaanta iinja itagaero, eejatzi itaakoeyerini maawaeni theenkantsiri, rowashironkagaeyerini.

⁸Iroñaaka, nonintanewopaeni, pikenkithashiryakoyeroni iroka: aetakaawitawo 1000 ojarentsi paeraniperoroña. Omaanta tee iitziro riraga Tajorentsi. Iñaakiro tee ojamanitzi, okimitzimotakari apaani kitejiri. Aeteeyironi tee ojamanitzi apaani kitejiri, omaantakya irira iñaakiro ojamani, okimitzimotakari 1000 ojarentsi. ⁹Ñaakiro, aetakaawiteeyakawoni opaeranitaki, tekira imonkaatziro ikantakaeri: tekira ipokae Awinkatharite. Omaanta tee iitziro rirori opaeranitzi. Eero ramatawitee, omaanta ojamani royeeyirini theenkantatsiri, ikowaki ikenkithashiryakoperoteeya, retakotantanakya okaatzi kaari kameethatatsi rantakiro eejatzi rookero. Ikowakiri maawaeni atziri eero riyatanta paamariki kaari tsikananitatsini. ¹⁰Omaanta kyaaryo iinja romapokaperotapae Awinkatharite, ipokaerika. Okimitaaganki tee ayotzi tsika ikaatzika ipoki koshintzi eejatzi tee ayotzi tsika ikaatzika ipokae Jesoshi. Antawo otonkanaki jenoki, toon: othonkaperotanakya, thopereee. Itaaperotanakya ompokiro, oruya, kashiri, maawaeni. Eejatzi kipatsi,

otaanakya; eejatzi otaakotaperoeyana-
kyani maawaeni riwetsikakiri Tajorentsi
jaka kipatsiki eejatzi itaakoeyanakyaani
maawaeni atziri: jeeeii.

¹¹Ari iroñaaka ayoteeyanakini
othonkaeya maawaeni añeeyirini,
rootaki okameethatantari akenkithashi-
ryaanakya, aapatziyaperotyaaari
Tajorentsi, kameetha ajeekaperote.

¹²Kameetha aamagaeyaarini Jesokiri-
shito ipokae, kameetha eejatzi anteeye-
nirini maawaeni ikowakaakaeri ishintsi-
tanteeyaaari ipokae. Aririka omonkaata-
ky, otaanakya jenoki eejatzi jenokijato-
paeni othonkaeyanakyaani, maawaeni,
thopereee. ¹³Omaanta eenitatsi paashini
ikantakaeri, ayotaki eero ramatawitee.

Tema ikantzi: “Niwetsikae paashini
jenoki owakirari, eejatzi kipatsi
owakirari. Okameethaperotee roori,
eero ijeekae antayiteeroni kaari
kameethatatsi”.

Riweyaantapaakari rojakinari

¹⁴Rootaki nonintaperotanewopaeni,
paamagaeyantaworini ikantakaeri.
Pikañaaperotyaaari pijeeki kameetha
pikimitya Tajorentsi, eejatzi paakamee-
thatawakagaeyaani; roojatzi aririka
ipokae, iñaaperotapaakimi pikameetha-
perotaki, tekatsi pantani. ¹⁵⁻¹⁶Eejatzi

pikenkithatakotero iroka: kyaaryo,
tekira ipokae Awinkatharite, omaanta
royagaeyakirini paashinipaeni atziri
raapatziyeyyarini rirori rawijakoe-
yanteeyaaarini. Rootaki rojankinateeyaa-
kimirini Paaworo rirori, riraga anintape-
roeyirini. Osheki ryotaakiri Tajorentsi
irira. Roojatzi rirori ikamantakotakaero
iroka maawaeni rojakinari. Eenitatsi
pomeentsitagaanteenchari rojakinayi-
tzirini. Iroñaaka riraga kaari iyotatsi,
riraga kaari aapatziyaperotariri Jesoshi,
ikinakaashitakawo iñaani Paaworo, tee
rothatayiro ikamantakotero. Eejatzi
ikinakaashitayitakawoni paashini iñaani
Tajorentsi, rootaki rowashironkae-
yantyaaririni iinja.

¹⁷Ari, nonintaperotanewopaeni,
nokamantakimi tsika okantyaari iinja.
Nokamanteeyakimini ijeeki riraga kaari
kameethatayitatsini, piyathateeyaaaririni
Tajorentsi, ryotaantero theeyaantsi.
Kyaaryoowa, paapatziyariakari, ikompi-
takaemikari. ¹⁸Eekiro piyatatyte
paapatziyaperotyaaari Awinkatharite
Jesokirishito, riraga owawijaakoeyakae-
rini, piyoperotantakariri. Thame
iroñaaka eejatzi apinkathataperooyerini,
akanteetatyeyaaani. Aritaki okantyaari.

Naaka jankinatzimirori:

Peetero